

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 23 maj 2022

343/2022

Lag om ändring av gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gränsbevakningslagen (578/2005) 22 § 3 mom. samt 77 a–77 d och 84 §, sådana de lyder, 22 § 3 mom. och 77 b–77 d § i lag 749/2014, 77 a § i lagarna 425/2017 och 9/2019 och 84 § i lag 109/2018, samt
fogas till lagen nya 77 e–77 i § som följer:

22 §

Terrorismbekämpning och andra särskilda situationer

— — — — —
Bestämmelser om handräckning finns i 77 och 77 a–77 i §.

77 a §

Krävande handräckning till polisen

Polisen har rätt att få sådan handräckning av Gränsbevakningsväsendet i vilken det ingår slagkraftigare för polisuppdrag lämpad beväpning än den beväpning som vid Gränsbevakningsväsendet godkänts för utförande av gränssäkerhetsuppgifter (*krävande handräckning*). En förutsättning är att givandet av den krävande handräckningen inte äventyrar utförandet av andra viktiga uppgifter som ankommer på Gränsbevakningsväsendet.

En ytterligare förutsättning är att den krävande handräckningen utifrån iakttagelser eller på annat sätt erhållna specificerade uppgifter om en situation, ett evenemang eller en tillställning med fog kan antas vara nödvändig för att förhindra eller avbryta följande brott som allvarligt äventyrar liv eller hälsa för ett stort antal människor:

1) ett i 34 a kap. 1 § 1 mom. 2, 3 eller 5–8 punkten eller 2 mom. i strafflagen avsett terroristbrott, eller

2) ett i 21 kap. 1 eller 2 §, 25 kap. 4 § eller 34 kap. 1, 3, 5, 6 eller 11 § i strafflagen avsett brott som till sina verkningar kan jämföras med ett brott som avses i 1 punkten.

För att förhindra eller avbryta sådana terrordåd som anges i Europeiska unionens lagstiftning eller i internationella överenskommelser som är bindande för Finland har polisen rätt att få sådan assistans som till innehållet motsvarar handräckning enligt 1 mom. när den på ett havsområde eller inom en ekonomisk zon som hör till en medlemsstat i Europeiska unionen på medlemsstatens begäran utför ett sådant uppdrag som hör till polisens verksamhetsområde och som grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning eller en internationell överenskommelse som är bindande för Finland. Maktmedlen ska vara förenliga med den nationella lagstiftningen i den medlemsstat som får bistånd och med medlems-

statens begäran. På assistansen tillämpas det som föreskrivs om handräckning i denna paragraf och i 77 c–77 g §.

77 b §

Krävande handräckning för att skydda besök av personer som åtnjuter internationellt specialskydd

Utöver vad som föreskrivs i 77 a § kan krävande handräckning ges för att skydda statschefer, ministrar och höga representanter för mellanstatliga internationella organisationer och Europeiska unionen, när dessa är på statsbesök eller andra officiella besök i Finland, och för att trygga deras besök. En förutsättning är att personen under sitt besök med fog bedöms vara utsatt för hot om ett i 77 a § 2 mom. avsett brott som allvarligt äventyrar liv eller hälsa på grund av sin ställning, den internationella ställningen för den stat eller organisation som personen representerar eller av någon annan motsvarande orsak och för vars förhindrande eller avbrytande handräckning är nödvändig.

77 c §

Beslutsfattande om krävande handräckning

Inrikesministeriet begär krävande handräckning av Gränsbevakningsväsendet. Statsrådet beslutar vid allmänt sammanträde om krävande handräckning under de förutsättningar som anges i 77 a eller 77 b §.

Om det inte är möjligt att sammankalla statsrådets allmänna sammanträde tillräckligt snabbt får inrikesministeriet omedelbart besluta om krävande handräckning.

Med avvikelse från 1 och 2 mom. beslutar inrikesministeriet under de förutsättningar som anges i 77 a eller 77 b § om sådan krävande handräckning som inbegriper i 77 a § 1 mom. avsedd beväpning vars verkan kan begränsas till ett noggrant specificerat objekt utan att orsaka utomstående uppenbar fara. Närmare bestämmelser om den beväpning som avses i detta moment utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om det är uppenbart att en begäran om handräckning på grund av situationens oförutsägbarhet inte hinner behandlas på det sätt som avses 3 mom. utan att människors liv eller hälsa omedelbart och allvarligt äventyras, får staben för Gränsbevakningsväsendet på begäran av Polisstyrelsen besluta om sådan krävande handräckning som avses i 3 mom. Polisstyrelsen ska utan dröjsmål underrätta inrikesministeriet om begäran om handräckning och staben för Gränsbevakningsväsendet ska utan dröjsmål underrätta inrikesministeriet om beslutet om handräckning.

Inrikesministeriet ska utan dröjsmål föredra ett i 2–4 mom. avsett ärende som gäller krävande handräckning för statsrådet, som vid allmänt sammanträde kan besluta om den krävande handräckningen ska fortsätta eller upphöra.

Inrikesministeriet ska i fråga om beslut som fattats med stöd av 1–3 eller 5 mom. och staben för Gränsbevakningsväsendet i fråga om beslut som fattats med stöd av 4 mom. och som gäller att ge krävande handräckning utan dröjsmål underrätta republikens president.

Ett beslut om att ge krävande handräckning gäller högst så länge som förutsättningarna för att ge krävande handräckning föreligger.

77 d §

Handräckningsavdelning vid krävande handräckning

Gränsbevakningsväsendet bestämmer utrustningen för och storleken på den handräckningsavdelning som behövs för fullgörandet av ett krävande handräckningsuppdrag.

Handräckningsavdelningen leds enligt anvisningar av den polisman som leder situationen av en till dess chef förordnad gränsbevakningsman som tjänstgör i en militär tjänst vid Gränsbevakningsväsendet.

Gränsbevakningsväsendet har rätt att under ledning och uppsikt av polisen vid krävande handräckning till polisen använda sådan beväpning som avses i 77 a § 1 mom. Beväpningen får användas endast av en gränsbevakningsman som tjänstgör i en militär tjänst vid Gränsbevakningsväsendet.

77 e §

Ledning av krävande handräckningsuppdrag

Polisen svarar för den allmänna ledning av situationen som behövs för ett tryggt utförande av ett krävande handräckningsuppdrag samt för samordningen av polisens och Gränsbevakningsväsendets funktioner.

Polisen ska i synnerhet se till att handräckningsavdelningens chef har tillräcklig information om handräckningsuppdraget, verksamhetsmiljön, uppdragets art och hur allvarligt det är samt om eventuella risker med avseende på arbetarskyddet.

Den polisman som leder situationen vid ett krävande handräckningsuppdrag ska ha tillräcklig förtrogenhet med den i 77 a § 1 mom. avsedda beväpning som används vid handräckningen och om beväpningens funktion.

Polisen ska övervaka att förutsättningarna för krävande handräckning föreligger. När förutsättningarna har upphört ska polisen beordra att genomförandet av handräckningen ska upphöra.

77 f §

Beslutsfattande om användning av maktmedel i krävande handräckningssituationer

Polisen leder vid krävande handräckningsuppdrag användningen av sådan beväpning som avses i 77 a § 1 mom. och beslutar om användningen av den i enlighet med polislagen samt 2 och 3 mom. Beslut om användning av maktmedel som ingår i krävande handräckning i handräckningssituationen fattas av en polisman som hör till befälet.

De maktmedel som används i krävande handräckningssituationer ska vara försvarliga i förhållande till hur viktigt och brådskande uppdraget är, hur farligt motståndet är, de resurser som står till förfogande och övriga omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av situationen. Om användning av maktmedel ska om möjligt den som är föremål för tjänsteuppdraget varnas på förhand.

I krävande handräckningssituationer får sådan beväpning som avses i 77 a § 1 mom. användas endast om det är nödvändigt för att avvärja en allvarlig fara som omedelbart hotar människors liv eller hälsa och det inte är möjligt att avvärja faran med lindrigare medel. Vid bedömningen av om maktmedlen är försvarliga ska i synnerhet utomstående personers rättigheter och säkerhet beaktas.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen samt om excess i nödvärn i 4 kap. 4 § 2 mom. och 7 § i strafflagen.

77 g §

Kostnaderna för krävande handräckning

Gränsbevakningsväsendet svarar för kostnaderna för givande av krävande handräckning.

Om den krävande handräckningen binder stora resurser eller drar ut på tiden så att detta medför betydande kostnader för Gränsbevakningsväsendet, har Gränsbevakningsväsendet

dock rätt att av den som begärt krävande handräckning få ersättning för sina direkta kostnader. Gränsbevakningsväsendet beslutar om att belägga verksamheten med avgift och om uttagandet av ersättningen efter att ha förhandlat om saken med den som begärt krävande handräckning.

77 h §

Förberedelser inför krävande handräckningsuppdrag

För förberedelserna inför ett enskilt sådant krävande handräckningsuppdrag som avses i 77 a § får Polisstyrelsen begära att Gränsbevakningsväsendet på förhand placerar utrustning och personal i syfte att uppnå den beredskap som behövs för att handräckningsuppdraget ska kunna skötas på behörigt sätt, om det kan antas att sådan beväpning som avses i 77 a § 1 mom. behövs för fullgörandet av uppdraget. Vid förberedelserna ska hänsyn tas till den hotbedömning som gjorts av situationen, ändamålsenligheten i användningen av resurserna och en helhetsbedömning av situationen.

Beslut om sådana förberedelser som avses i 1 mom. fattas av staben för Gränsbevakningsväsendet. Inrikesministeriet ska utan dröjsmål underrättas om begäranden och beslut som gäller förberedelser. Inrikesministeriet får besluta om avbrytande av förberedelserna.

77 i §

Handräckning till polisen för avlägsnande av hinder

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag får en polisenhet av Gränsbevakningsväsendet begära sådan handräckning som behövs för att avlägsna ett hinder och som innefattar användning av sådan beväpning som avses i 77 c § 3 mom. Chefen för förvaltningsenheten beslutar om att ge handräckning för avlägsnande av ett hinder.

Trots vad som anges i 77 f § 3 mom. får sådan beväpning som avses i 77 c § 3 mom. användas för att avlägsna ett föremål eller något annat motsvarande hinder, om användningen av maktmedel och avlägsnandet av hindret inte medför fara för liv eller hälsa och det behövs för att utföra ett brådskande och viktigt handräckningsuppdrag.

84 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser

1) om gripande av en person enligt 36 § 3 mom., 37 § och 71 § 2 mom., om omhändertagande av egendom enligt 28, 59, 66, 66 a och 69 § samt om protokoll som ska upprättas eller andra anteckningar som ska göras i samband med kroppsvisitation enligt 28 a §,

2) om utrustande av en gränsbevakningsman med maktmedels- och skyddsredskap samt vid behov om en gränsbevakningsmans övriga utrustning,

3) vid behov om behandling av ett tillstånds- eller anmälningsärende enligt denna lag samt om förfarandet vid anmälan och ansökan om tillstånd.

Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser

1) om förfarandet vid förvaring av egendom som omhändertagits,

2) om förfarandet vid stoppande av fordon och användning av maktmedel,

3) om fasttagande, förvaring och avlivande av djur,

4) vid behov om förbudsskyltar och andra markeringar som kan användas för att märka ut sådana lokaler, områden och övningar som avses i 71 § och den gränzson som avses i 7 kap.,

5) vid behov om tekniska förfaranden när det gäller säkerhetskontrollåtgärder vid Gränsbevakningsväsendets objekt eller områden, och om det praktiska ordnandet av säkerhetskontroll.

343/2022

Denna lag träder i kraft den 15 juni 2022.

Helsingfors den 20 maj 2022

Republikens President

Sauli Niinistö

Inrikesminister Krista Mikkonen